

Concursul Enescu 2020. Prime audiții în concertul inaugural, transmis de TVR

(Elena Maria Șorban, muzicolog – 1 septembrie 2020)

Recent, reflectam în sine-mi, dacă titlul cărții de Cornel Țăranu, *Enescu în conștiința prezentului* (1969) ar mai avea acoperire în componistica românească postdecembristă?... Răspunsul a venit odată cu primele audiții absolute din concertul de deschidere a ediției a 17-a a Concursului Enescu, din 29 august.

Mai întâi, am audiat *Espaces VI* – concert pentru clarinet și orchestră, de Alexandru Ștefan Murariu, lucrare distinsă cu Premiul I la Concursul Internațional de Compoziție „George Enescu”, 2018. O „clarinetodie” în care, alături de solist, sunt spațializate încă trei clarinete – ceea ce creează o atmosferă magică. Ghirlandele de virtuozitate și luminozitate ale solistului corespund cu acel caracter pe care muzicologul Francisc László îl numea ca fiind „idiomatic”: calitatea unei lucrări muzicale de a se adecva sursei pentru care a fost compusă. În plus, ce este enescian în

această piesă? Se simt irizări ale Sfinxului, transfigurări ale doinirii, dar și finalul deschis pare a avea același model... Un unic reproș: o piesă ca aceasta, favorabilă imersiunii psihice a ascultătorului, aș fi dorit-o mai lungă... Excepționalului solist Aurelian Băcan i s-au adăugat, cu deplină dăruire, membrii partidei de clarinet (după cum spuneam, dispuși în spațiul sălii): Emil Vișenescu, Alexandru Avramovici și Ștefan Voinic.

Programul a continuat cu *Brahmsodia* de Dan Dediu – lucrare recentă a compozitorului laureat al Concursului Internațional de Compoziție „George Enescu” din 1991. Parafrază liberă a unor muzici brahmsiene, în formula beethoveniană a unui triplu concert pentru vioară, violoncel, pian și orchestră, lucrarea are o dramaturgie de lumini romantice și întunecimi de „guerrilla” (ca să folosesc aici, un termen-laitmotiv al autorului), cu unele rezonanțe pop. Mai mult, piesa îmi apare ca reprezentarea istoriei muzicii aidoma unui copac: cu rădăcini medievale (melodia *Dies irae*, prezentă și la Brahms însuși), trunchi (în mod declarat) beethovenian, cu ramuri în care Brahms se împletește parcă, zbuciumat, cu Șostakovici. Identific pe acel Brahms, pe care Dediu îl reconstruiește prin filiație enesciană și pe acel Enescu, pe care Dediu îl dezvăluie prin sunetele de păsări ale „Impresiilor din copilărie” sau prin momente care evocă scena morții Sfinxului... Un caleidoscop sonor – cu momente de respiro (citate recreate de „Dans ungar”, „Cântec de leagăn”) camuflând noi acumulări -, în care imaginile ajung să se suprapună până la paroxism,

iar codele succesive dau senzația unui tunel interminabil, care te absoarbe. Soliștii Gyehee Kim (vioară), Valentin Răduțiu (violoncel) și Victoria Vassilenco (pian) – fiecare, laureat al Premiului de interpretare din ediții anterioare ale Concursului „Enescu” – au „servit muzicii” cu dedicație

Revin la întrebarea inițială a cronicii și răspund: da, Enescu face parte și din prezentul componisticii românești postdecembriste. Embleme enesciene sunt contopite în stilul personal al lui Dan Dediu, respectiv, Alexandru Murariu, rezultând valori originale!

În încheierea aceluiași concert, a răsunat Simfonia I, în do minor, de Brahms – monumentală, cu valențe inepuizabile, sub bagheta dirijorului catalan Josep Caballé Domenech.

Orchestra Filarmonicii „George Enescu” a făcut dovada unei forțe expresive, pe care numai vocația o poate da.

Câteva mențiuni suplimentare, despre aspecte care au contribuit la realizarea standardelor internaționale și la receptarea excelentă a concertului care a avut loc la Ateneu, fără acces public, fiind transmis în direct și în reluări, la TVR: prezentarea esențializată și agreabilă făcută de Marius Constantinescu, precum și regia de sunet și cea de imagine – cu prim-planuri bine puse în valoare și minunate imagini de ansamblu -, care au fost la înălțimea evenimentului.

[Concertul de deschidere al Concursului Internațional George Enescu 2020 \(@TVR1\)](#)